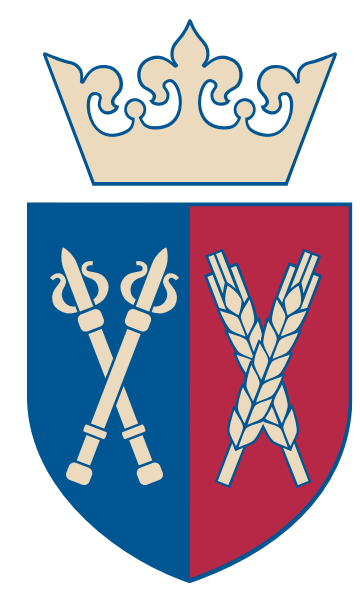

Wybrane czynniki determinujące stan wiedzy i postrzeganie chomika europejskiego, *Cricetus cricetus* w Polsce

– wstępna analiza danych ankietowych

Zuzanna Tarasek¹, Zofia Wawrzecka², Magdalena Hędrzak²

¹ Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, al. Mickiewicza 24/28, 30-059 Kraków

² Katedra Zoologii i Dobrostanu Zwierząt, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, al. Mickiewicza 24/28, 30-059 Kraków; magdalena.hedrzak@urk.edu.pl

Wprowadzenie i cel: Rozpoznanie czynników kształtujących stosunek człowieka do ochrony przyrody może pomóc w określeniu sposobów prowadzenia kampanii informacyjnych i edukacji w zależności od docelowej grupy odbiorców.

Celem badań było określenie czynników determinujących stan wiedzy i postrzeganie chomika europejskiego w Polsce.

Materiały i metody: W latach 2021-2024, za pomocą formularza dostępnego on-line uzyskano informacje o chomiku od 1166 respondentów w różnym wieku i z różnych miejscowości w całej Polsce. W formularzu zapytano o status gatunku wg IUCN, pozytywne aspekty występowania i zagrożenia dla gatunku. Odpowiedzi analizowano z uwzględnieniem czynników takich jak: płeć, wiek respondentów, miejsce zamieszkania (miasto/wieś), województwo (w którym chomik występuje lub nie).

Analizę danych prowadzono w dwóch etapach:

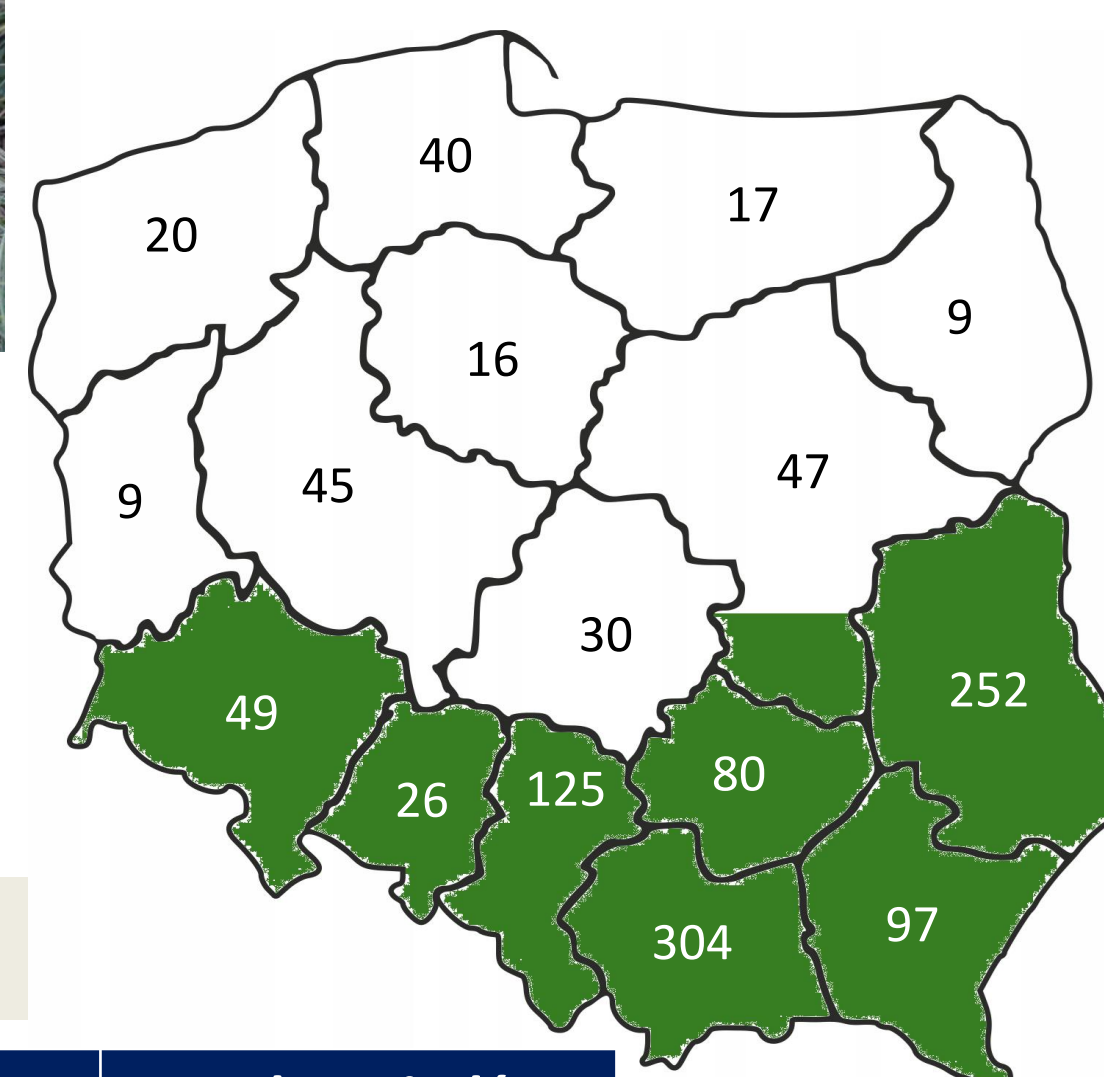
ETAP I: czy rozpoznajesz zwierzę na zdjęciu?

NIE (n=90)

TAK (n=1076)

Liczba wypełnionych formularzy (na zielono województwa, gdzie chomik występuje).

Województwo, gdzie...	TAK	NIE	Mieszkańcy	TAK	NIE
...chomik występuje (n=980)	94%	6%	miasta (n=593)	99%	1%
...chomik nie występuje (n=186)	85%	15%	wsí (n=573)	85%	15%

($\chi^2=16,7$; $p<0.001$)

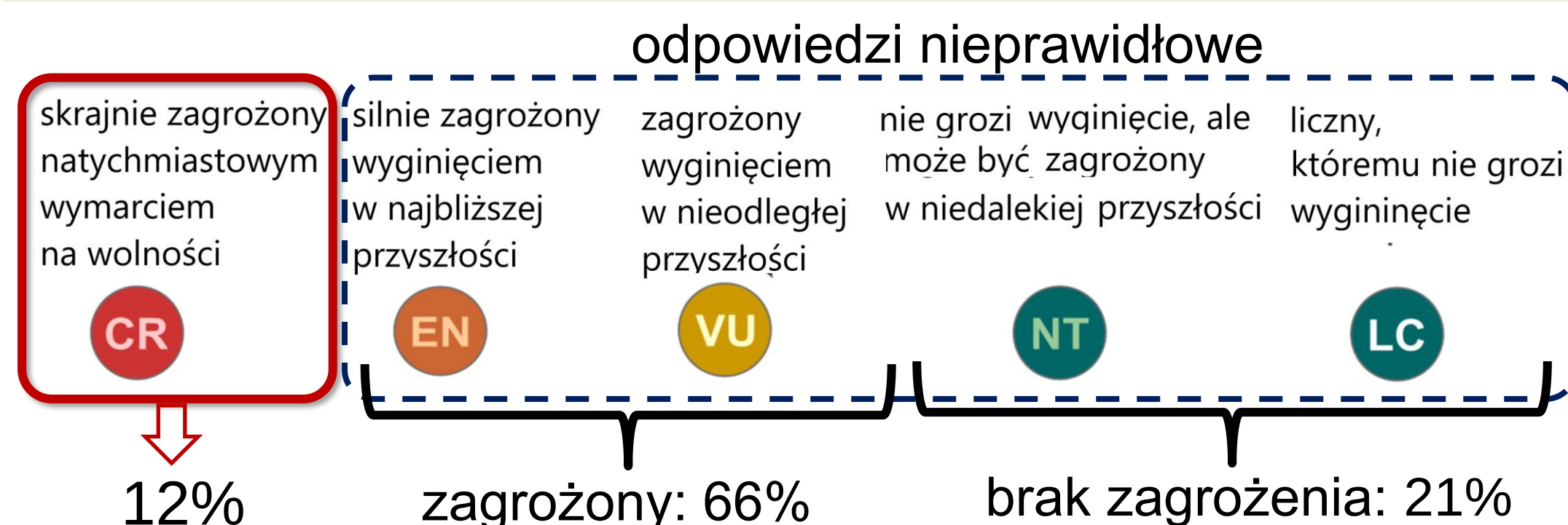
($\chi^2=84,1$; $p<0.001$)

ETAP II: Do kolejnego etapu zakwalifikowano respondentów, którzy: 1) rozpoznali chomika i 2) stwierdzili, że chomik występuje, lub występował w ich miejscowości (**n=503 osoby**).

PYTANIE 1: JAKI JEST STATUS GATUNKU?

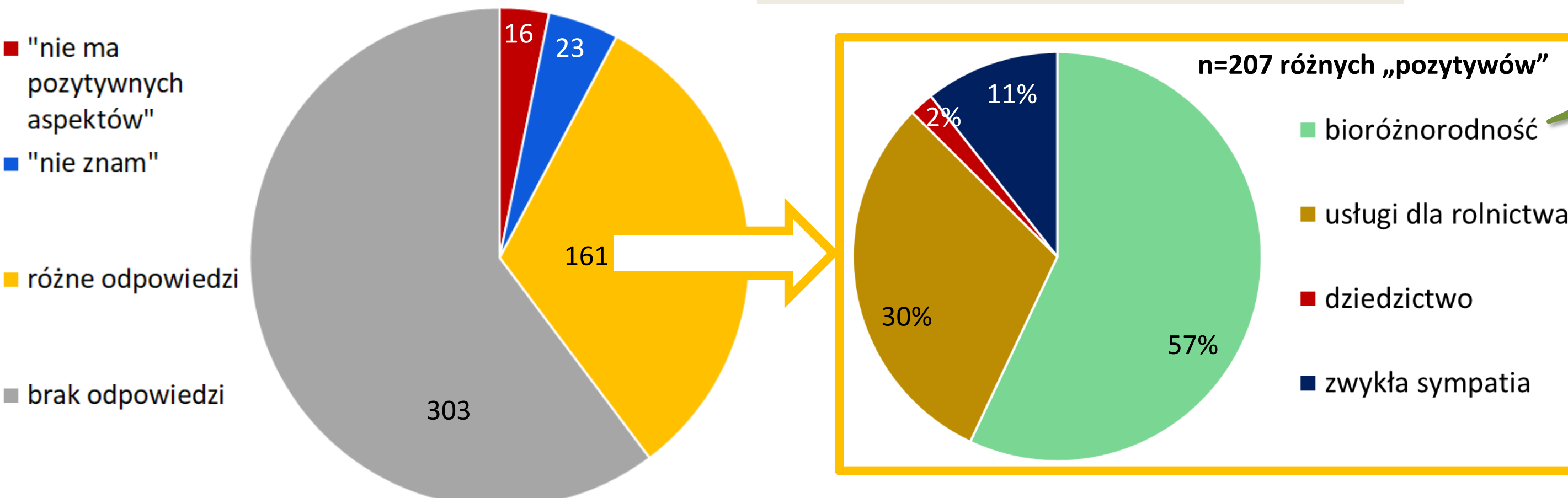
różnice istotne:

Wiek ($\chi^2=16,3$, $p=0,002$)

Grupa wieku	Odpowiedź prawidłowa (CR)	Odpowiedź nieprawidłowa
do 30 lat (n=61)	9%	91%
31-40 lat (n=71)	14%	86%
41-50 lat (n=63)	8%	92%
51-60 lat (n=29)	38%	62%
powyżej 60 lat (11)	18%	82%

PYTANIE 2: WYNIENIĘ POZYTYWNE ASPEKTY WYSTĘPOWANIA GATUNKU

Podawane odpowiedzi: element bioróżnorodności, element łańcucha troficznego, roznosi nasiona, gatunek parasolowy

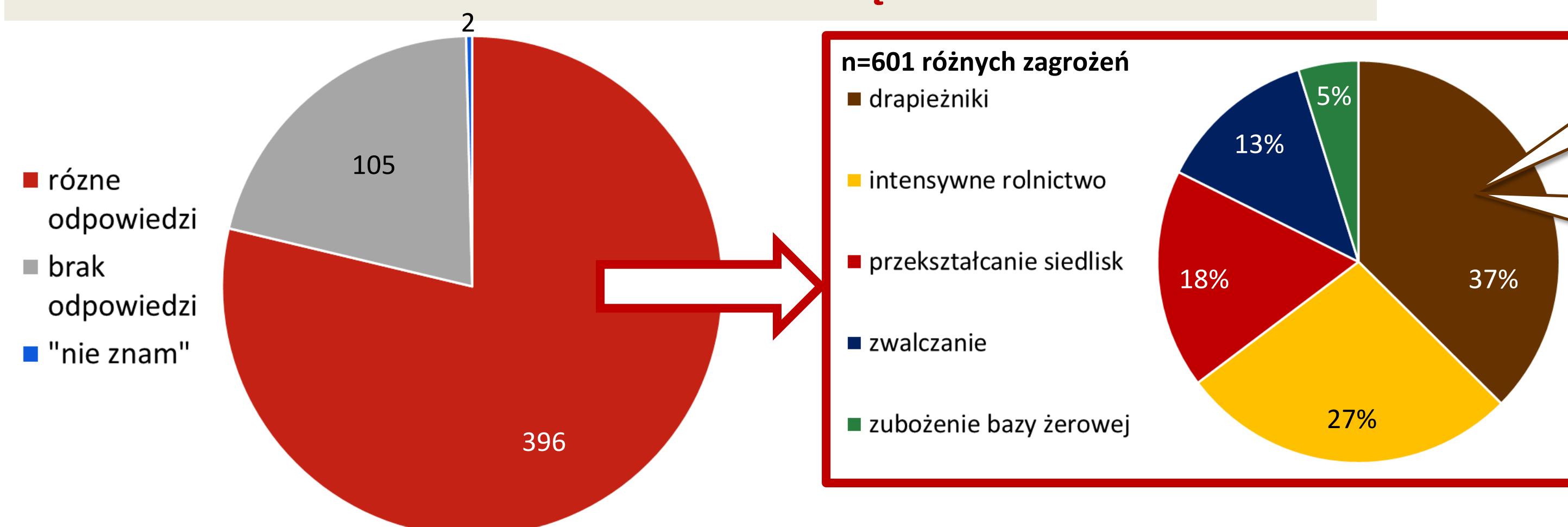
Podawane odpowiedzi: Interakcja z innymi gryzoniami, poprawa jakości gleby, wskaźnik zrównoważonego rolnictwa, zbiera resztki

różnice istotne:

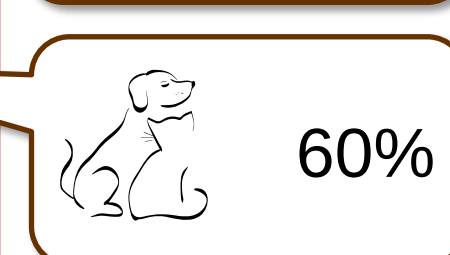
• miejsce zamieszkania ($\chi^2=18,7$, $p<0,001$)

Wyłącznie mieszkańcy wsi stwierdzili, że nie ma pozytywnych aspektów

PYTANIE 3: WYMIENIĘ ZAGROŻENIA DLA WYSTĘPOWANIA GATUNKU

40%

60%

brak istotnych różnic w odpowiedziach ze względu na wiek, miejsce zamieszkania i województwo

Wnioski:

1. Konieczne jest edukowanie na temat chomika europejskiego, szczególnie w kontekście poziomu zagrożenia gatunku oraz jego znaczenia w środowisku. 2. Działania edukacyjne powinny uwzględniać czynniki takie jak miejsce zamieszkania i wiek odbiorcy.